

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

Telefoon: 420102

**Aan: de Voorzitter van
De Nationale Assemblée,
de heer M. Bee, MSc, LLB**

Kenmerk: secpres/2047/21
Paramaribo, 15 juni 2021

Onderwerp: aanbieding Staatsschuldenplan

Geachte Voorzitter,

Bijgaand doe ik u het Staatsschuldenplan toekomen, conform artikel 3a lid 3 van de Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2020 no. 185), ter behandeling in De Nationale Assemblée.

De President van de Republiek Suriname, *sn mg.*

14/6/21
Chandrikapersad Santokhi

Bijlage: 1

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek. <i>15 juni</i>	2021
Agenda no. <i>006/21</i>	
Verwezen	
Naar	

**MINISTERIE
VAN
FINANCIËN
EN
PLANNING**

S.M. Jamaludinstraat # 26
Paramaribo-Suriname
T: 597 472610
E: secmin@finance.gov.sr

La.F. no. 2432.

Staatsschuldenplan

1. Inleiding

Achtergrond

De wet van 30 september 2020, houdende nadere wijziging van de Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2019 no. 134) vereist dat de Minister van Financiën en Planning elk jaar bij indiening van de begroting tevens een Staatsschuldenplan indient. Het hier gepresenteerde document geeft invulling aan dit vereiste.

Het hier gepresenteerde Schuldenplan is bijzonder in de zin dat de Republiek Suriname op dit moment in de situatie verkeerd dat de schuldendruk zodanig is dat nakoming van alle verplichtingen op dit moment niet mogelijk is. Dit vraagstuk vergt een diepgaande en structurele aanpak.

Het doel van dit Schuldenplan is te presenteren op welke wijze de regering door middel van schuldhervorming de huidige schuldpositie van de staat tot beheersbare proporties zal brengen.

Opgemerkt wordt dat het hier gepresenteerde Schuldenplan op dit moment reeds in uitvoering is. Onder andere is de regering onderhandelingen opgestart met de verschillende crediteuren. Het spreekt voor zich dat deze onderhandelingen een confidencieel karakter dragen. Vermeldenswaard is dat de regering in dit proces de

ondersteuning heeft ingeroepen van de internationaal specialistische bedrijven Lazard Freres en het advocatenkantoor White & Case.

Stand van de schuld

Per ultimo 2020 bedraagt de uitstaande schuld USD 3,28 miljard wat neerkomt op 159,1% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) per dezelfde datum. Dit terwijl in de Wet op de Staatsschuld het schuldenplafond is gesteld op 60%.

De schuldverplichtingen (rentes en aflossingen) vormen het leeuwendeel van de totale uitgaven van de Staat. Deze maken 40% oftewel 13% van het BBP uit van de totale overheids uitgaven. Het moge duidelijk zijn dat zonder maatregelen dit zal resulteren in een onhoudbare situatie met alle gevolgen van dien.

Maatregelen

Om de overheidsfinanciën weer in evenwicht te brengen zijn er belangrijke maatregelen nodig. Deze kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën namelijk (1) inkomstenverhogende maatregelen, (2) uitgaven verminderende maatregelen, en als bijzonder onderdeel van laatstgenoemde, de (3) schuldherschikkingmaatregelen.

Verder wordt in dit document uiteengezet op welke wijze de schuldherschikking zal worden vormgegeven.

2. Strategie schuldherschikking

Categorisering van de schuld

De staatsschuld kan conform de wettelijke onderverdeling worden opgesplitst in een binnenlandse- en een buitenlandse schuld:

- De totale binnenlandse schuld bedraagt USD 1,18 miljard oftewel 57,2% van BBP.¹ Ter vergelijking, het wettelijk obligoplaafond voor de binnenlandse schuld is 15%.²
- De totale buitenlandse schuld is USD 2,1 miljard oftewel 101,9% van het BBP. Dit terwijl het wettelijk obligoplaafond 45% bedraagt.³

Een nadere onderverdeling is naar commerciële en niet-commerciële leningen. Het onderscheid wordt gemaakt op basis van of de lening is aangegaan onder de algemeen

---

¹ Merk op dat de binnenlandse schuld bestaat uit een combinatie van leningen genomineerd in USD, EUR, en SRD.

² Artikel 3 lid 1 Wet op de Staatsschuld.

³ Artikel 3 lid 2 Wet op de Staatsschuld.

geldende marktcondities of op basis van minder commerciële gronden (de zogenaamde *concessional loans*). De leningen van de multilaterale instellingen en de bilaterale leningen zijn voorbeelden van de laatste categorie. Meestal wijkt de looptijd en het interest percentage gunstig af van de op de open markt geldende condities.

Een samenvatting met informatie over het type leningen per categorie is in de volgende figuur weergegeven. Zoals is te zien, is de totale schuld ultimo 2020 gelijk aan 159,1% van het BBP in vergelijking met het wettelijk plafond van 60%.⁴

Dit komt neer op een bedrag van circa 2 miljard USD dat teveel is geleend door het voorgaande regime.

BINNENLAND - COMMERCIEEL	mIn USD	% BBP	BUITENLAND - COMMERCIEEL	mIn USD	% BBP
Schatkistpapier / Promesses (SRD)	73	3.5%	Eurobonds (Oppenheimer)	675	32.7%
Commercieel (SRD)	216	10.5%	Overig commercieel	38	1.8%
Schatkistpapier / Promesses (VV)	188	9.1%			0.0%
Commercieel (VV)	135	6.6%			0.0%
Sub-Totaal	612	29.7%	Sub-Totaal	713	34.5%

BINNENLAND - NON-COMMERCIEEL	mIn USD	% BBP	BUITENLAND - NON-COMMERCIEEL	mIn USD	% BBP
Centrale Bank	567	27.5%	Bilateraal - Concessioneel	468	22.7%
			Bilateraal - Non-Concessioneel	240	11.7%
			Multilateraal	680	33.0%
Sub-Totaal	567	27.5%	Sub-Totaal	1388	67.4%

	mIn USD	% BBP		mIn USD	% BBP
Binnenland Totaal	1179	57.2%	Buitenland Totaal	2101	101.9%
<i>Wettelijk obligoplaafond</i>	<i>309</i>	<i>15%</i>	<i>Wettelijk obligoplaafond</i>	<i>928</i>	<i>45%</i>

	mIn USD	% BBP
Totale Staatsschuld	3280	159.1%
<i>Wettelijk obligoplaafond</i>	<i>1237</i>	<i>60%</i>

Figuur 1: Status en categorisering van de schulden per ultimo 2020. Bedragen inclusief achterstallige rentebetalingen.

Algemeen raamwerk

De buitenlandse leningen vormen de basis voor herstructurering. Deze vormen het grootste gedeelte van de schuld (101,9% van BBP). Daarnaast is het rentepercentage bij

⁴ Hierbij is rekening gehouden met de actuele situatie m.b.t. het BBP en de koers. Opgemerkt wordt dat in de definitie van de Wet op de Staatsschuld, de schuldratio zou uitvallen rond 111,42% omdat deze nog uitgaat van een BBP en koers van het voorafgaande jaar.

de commerciële buitenlandse leningen (met name de zogenaamde “Oppenheimer leningen”) erg hoog. De meeste besparingen zijn derhalve hier te behalen.

Bij de binnenlandse leningen zullen tevens een aantal maatregelen worden getroffen. Daarbij zal rekening worden gehouden met de draagkracht van de actoren.

De schuldenherstructurering vormt een belangrijk onderdeel van het raamwerk zoals met het IMF overeengekomen. Binnen dit raamwerk zijn parameters geïdentificeerd ten aanzien van de schuldratio (schuld als percentage van het BBP) en de financieringsbehoefte (*Gross Financing Needs* - GFN). Voor deze zijn binnen het raamwerk de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De schuldratio moet van 159,1% ultimo 2020 afnemen tot 120% in 2024 en tot het wettelijk (en tevens internationaal gangbaar) plafond van 60% in 2035;
2. De GFN mag in geen elk jaar boven 12% uitkomen en mag gemiddeld niet meer dan 9% bedragen in de periode 2021 - 2024.

Het is belangrijk om in herinnering te brengen dat een belangrijke bijdrage ter reductie van het financieringstekort door Suriname geleverd wordt in de vorm van de (fiscale) bezuinigingsmaatregelen. Deze maatregelen alleen zijn echter niet voldoende om financieringsevenwicht te behalen. In combinatie met de schuldherschikking echter kan een modus worden gevonden om tot een evenwichtssituatie te komen, van waaruit vervolgens de fase van groei kan worden ingezet.

Opgemerkt wordt dat het raamwerk geen rekening houdt met de potentiële inkomsten uit de off-shore olie- en gasindustrie. Dit aangezien ten tijde van het schrijven van dit plan er nog geen *Final Investment Decision* (FID) is. Indien de ontwikkelingen in de offshore industrie zich materialiseren, dan zal de schuldratio van 60% een stuk sneller worden behaald dan in 2035.

3. [Uitwerking herstructurering](#)

Op dit moment zijn reeds belangrijke stappen ondernomen met betrekking tot de herstructurering. Hieronder wordt per schuldcategorie aangegeven wat de herstructurering inhoudt.

Het spreekt voor zich dat gegeven de gevoeligheid van het proces alsmede het beschermen van de onderhandelingspositie van de staat, niet alle details hier worden gepresenteerd.

Buitenlands Commercieel

De buitenlandse commerciële leningen betreffen met name de twee Oppenheimer leningen (USD 675 miljoen). Deze twee dure leningen zijn aangegaan nadat de vorige Regering het IMF programma met lage leenkosten unilateraal had beëindigd. Daarnaast zijn er nog een aantal overige leningen (USD 38 miljoen) in deze categorie. Het voorgaande resulteert in een totale openstaande schuld van USD 713 miljoen oftewel 34,5% van BBP.

Deze categorie ondergaat op basis van haar commercieel karakter de belangrijkste herstructurering. Deze kan in hoofdlijnen verdeeld worden in een mindering op de openstaande schuld (*haircut*⁵) en herschikking van het interest percentage en de looptijd. Dit op basis van de volgende parameters die op 2 juni 2021 aan de bondholders zijn gepresenteerd:

1. Alle leningen worden samengevoegd tot één instrument (amortiserende lening);
2. De nominale *haircut* bedraagt 70%
3. De nieuwe lening wordt in 5 gelijke jaarlijkse betalingen afgewikkeld, waarvan de eerste termijn vervalt op 1 juni 2025 en de laatste op 1 juni 2029;
4. De interest betalingen vallen steeds op 1 december en 1 juni gedurende de looptijd van de nieuwe lening. De eerste interest betaling geschiedt op 1 december 2021; en
5. Het interest percentage bedraagt tot 1 juni 2025 4%; van 1 juni 2025 tot 1 juni 2028 5% en vanaf 1 juni 2028 6%.

Buitenlands Non-Commercieel

De multilaterale leningen (USD 680 miljoen) zijn instellingen vrijgesteld van herstructurering. Dit vanwege de door Suriname te honoreren bepalingen (z.a. de *Preferred Creditor Status*) bij het aangaan van het lidmaatschap van de betreffende multilaterale instanties.

De bilaterale leningen zijn leningsovereenkomsten, rechtstreeks gesloten met Staten (China, India, en Frankrijk – USD 468 miljoen) en de zgn. Export Credit Agency (ECA) ondersteunde leningen (USD 240 miljoen). In totaal betreft dit USD 708 miljoen.

De herstructurering van deze categorie is gebaseerd op de volgende parameters:

---

⁵ Een *haircut* houdt in een verlaging van de nominale waarde van de schuld met een bepaald percentage.

1. Gemiddelde nominale in-mindering 30%, dat betekent dat de uitstaande schuld in deze categorie nu in plaats van USD 708,4 miljoen, USD 495,9 miljoen waard is per ultimo 2020;
2. De geherstructureerde leningen worden tussen 1 juni 2026 en 1 juni 2046 terugbetaald. Omdat het om verschillende leningen gaat zullen de looptijden op verschillende tijdstippen eindigen;
3. De interest betalingen vinden ook op verschillende tijdstippen plaats, omdat het om meerdere leningen gaat; en
4. Het interest percentage bedraagt gemiddeld in deze categorie 1,2%.

De details per lener kunnen vanwege confidentialiteitsoverwegingen nog niet vrijgegeven worden, maar de onderhandelingen zullen plaatsvinden op basis van het zogenaamde rechtvaardigheidsprincipe ten aanzien van de verdeling van de herstructurering tussen de hoofdcategorieën en de leners daaronder.

De hulp van de 'Paris Club' is inmiddels ook ingeroepen. Paris Club is een groep van officiële vertegenwoordigers van grote krediet verschaffende landen met als rol een gecoördineerde en duurzame bemiddeling te plegen, bij het optreden van betalingsproblemen bij een land dat geleend heeft.

Binnenlands Commercieel

Ook ten aanzien van de binnenlandse commerciële schuldeisers zullen passende maatregelen worden getroffen om de binnenlandse schuldenlast te rationaliseren op een manier die overeenkomt met het raamwerk maar tegelijkertijd de stabiliteit van de financiële sector niet aantast. De regering benadrukt haar inzet voor een gezond en adequaat gekapitaliseerd bancaire systeem. Daarbij is de regering zich ten volle van bewust dat het niet voldoen van de schuldverplichtingen jegens de banken, hen noopt tot het treffen van voorzieningen, hetgeen negatieve invloed heeft op hun solvabiliteitspositie.

Met betrekking tot de in SRD genomineerde schuld bij bankinstellingen is de regering op dit moment in overleg om deze (grotendeels) te herstructureren door middel van schuldcompensatie via de NV EBS. De schuld van de EBS aan de Staat bedraagt circa 350 miljoen USD. Door de niet-kostendekkende tarieven is de EBS op dit moment niet in staat aan deze verplichtingen te voldoen. Na de tarievenrationalisatie per 1 juli 2021 zal de EBS echter wel hiertoe in staat zijn. Het instrument hiertoe zal zijn dat de EBS de SRD schuld bij de banken (circa 1.4 miljard SRD) overneemt en hiermee een deel van de schuld aan de Staat aflost. De restschuld zal door de Staat worden omgezet in eigen vermogen, om op deze manier de solvabiliteit van EBS naar een structureel gezond niveau te brengen.

Voor wat betreft de binnenlandse leningen in vreemd vermogen wordt een onderscheid gemaakt tussen de bankleningen en leningen bij aannemers. Voor de bankleningen is de regering in overleg met de banken om de leningen te herstructureren door deze onder te brengen onder een belangrijk onderpand die reeds was uitgegeven. Dit zal een gunstig effect hebben op de solvabiliteitspositie van de sector aangezien de noodzaak tot voorzieningen grotendeels zal komen weg te vallen.

Voor wat betreft de aannemers is de regering in onderhandeling om te komen tot een *haircut* van 20% in combinatie met verlenging van de afbetalingsperiode. Dit zal leiden tot een verlichting van de schuldenuitgaven voor de Staat voor deze categorie. Tegelijkertijd zullen voldoende waarborgen worden ingebouwd om de uitvoering van infrastructurele werken te kunnen hervatten.

Binnenlands Non-Commercieel

De Regering zal zich ook inzetten om de robuustheid van de Centrale Bank verder te verbeteren. In dit kader zullen het Ministerie van Financiën & Planning en de CBvS de komende maanden gezamenlijk een herkapitalisatieplan ontwikkelen. De regering zet verder ook stappen om het mandaat, de governance en de financiële autonomie van de CBvS te versterken.

Dit herstructureringsplan leidt uiteindelijk tot "*Debt Sustainability*", hetgeen inhoudt dat de schuld houdbaar en draagbaar wordt waardoor interest en hoofdsom terugbetalingen drastisch afnemen en er ruimte ontstaat ter financiering van de Staatsbegroting.

4. Conclusies

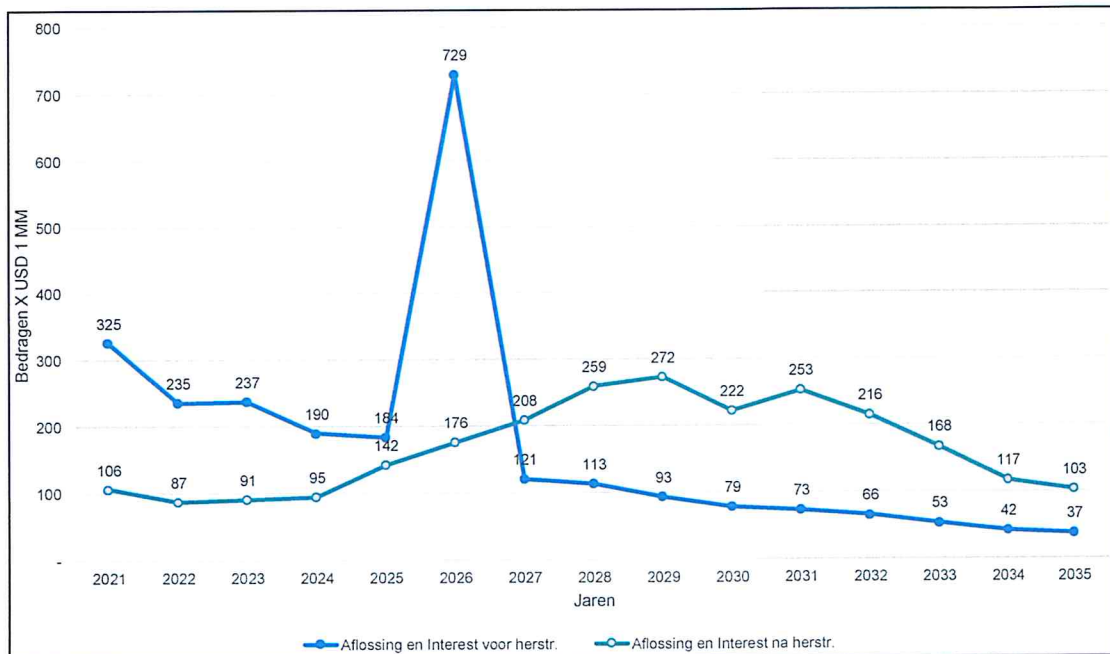
Het is een feit dat de regering Santokhi-Brunswijk, bij overname van het bestuur in 2020, werd geconfronteerd met een enorm hoge staatsschuld. Op grond van de Wet op de Staatsschuld zou de schuldratio 60% mogen bedragen. Echter, bedroeg deze in werkelijkheid per ultimo 2020 maar liefst 159,1%.

De hoge schuld legt een enorm beslag op de economie. Zonder herstructurering kan gesteld worden dat herstel, om niet te spreken van groei van de economie, niet mogelijk is.

Daarom zijn door de regering concrete doelstellingen geformuleerd om de schuld tot beheersbare proporties te brengen. Samengevat komen deze neer op het terugbrengen van de schuldratio naar 120% in 2024 en vervolgens naar het wettelijke toegestane niveau van 60% in het jaar 2035. In dit Schuldenplan is aangegeven op welke wijze deze doelstellingen zijn vertaald in concrete maatregelen per categorie schuld.

Het traject van verlaging van de schuldratio naar het wettelijk niveau zal circa 14 jaar duren. In de tussenliggende periode zal de jaarlijkse schuldverplichting op een zodanig niveau liggen, dat er een basis is voor herstel en groei van de economie. De volgende figuur geeft de projecties weer wat deze jaarlijkse schuldverplichting zullen zijn. Ter vergelijking is tevens in de figuur opgenomen wat deze zouden zijn zónder herstructureringsmaatregelen.

Figuur 2: Jaarlijkse schuldverplichtingen (rente en aflossingen) voor en na herstructurering. NB: de piek in 2026 wordt veroorzaakt door de terugbetaling van de Oppenheimer 1 lening.

Zoals weergegeven nemen de schuldverplichtingen in de periode 2021 tot 2026 substantieel af en wel cumulatief met USD 1,2 miljard. De achterliggende strategie is dat Suriname op dit moment niet in staat is aan al haar schuldverplichtingen te voldoen, maar dit in de toekomst wel zal kunnen. Door strategische herstructurering wordt de jaarlijkse schuldverplichting verlaagd. Dit door *haircuts*, lagere rentes, en het naar achteren schuiven van betalingen door langere terugbetalingsperiodes.

Concluderend, uitvoering van het hier gepresenteerde Schuldenplan zal leiden tot een beheersbaar en aanvaardbaar niveau aan schulduitgaven. Dit zal op zijn beurt weer leiden tot herstel van de economie en hiermee een fundament voor duurzame groei en bloei van onze Republiek Suriname.